

Випуск № 4 (1 червня)

Вінниця – 2015 р.

Передмова

Любий читачу, збірка, яку ти зараз читаєш, видана проектом «Дерево казок» за підтримки проекту «Казка». В збірку вміщено 16 казок найрізноманітнішої тематики (по 8 казок з кожного проекту). Серед них є як авторські, так і народні казки.

Збірка «Дерево казок» – це серійне щомісячне електронне видання, що розповсюджується абсолютно безкоштовно.

Своє життя збірка розпочала 1 березня 2015 року.

Проект «Дерево казок»

(<https://derevo-kazok.org>)

«Дерево казок» – величезний безкоштовний архів авторських та народних казок, які ви можете прочитати українською мовою. Тут ви знайдете не лише українські казки, а й казки інших країн. Проект складається з 4-х основних розділів: українська народні казки, казки народів світу, казки українських авторів та казки авторів світу. Автор та адміністратор проекту – *Лук'янюк Євген*.

Наші контакти:

derevokazok@gmail.com – адреса ел. пошти.

Приєднуйтесь до нас:

Ми на Facebook: <https://www.facebook.com/derevokazok>

Ми в Twitter: <https://twitter.com/KazkuPpUa>

Ми на GooglePlus:

<https://plus.google.com/communities/102303859954667667228>

Ми Вконтакті: http://vk.com/derevo_kazok

Проект «Казка»

(<http://kazka.in>)

Даний ресурс створений з метою збору всіх казок, що написані українською мовою або перекладені на неї. Ми, колектив сайту «Казка», постійно розшукуємо казки, ми відкриті для спілкування. Ми збираємо як народні, так і авторські казки. Особливо приємно знайомитись з сучасними авторами даного виду мистецтва.

Контакти:

ua@kazka.in – адреса ел. пошти.

Ми на Facebook: <https://www.facebook.com/Kazka.in>

Ми в Twitter: <http://twitter.com/Kazkain>

Засновник проекту – *Тарас Амброз*.

Зміст

Блакитний дельфін Волошик	3
Воду зачинили	3
Казка про відьму та тринадцятеро чортів	5
Їжак і сонце	6
Жила собі мишка	8
Соловей і жук	8
Казочка про дідуся-паровоза та хлопчика Микитку	9
Антурам і Сантурам	11
Лінива кішка	12
Кмітливий Ченсель	13
Бабки-їжки та Листопад	15
Лев і миша	18
Казочка про фею	19
Лазарос і дракони	22
Лісова пригода	24
Лапту і Джапту	24

Блакитний дельфін Волошик

ін увесь небесно-блакитного кольору, із синіми – пресиніми добрими очима і біленькою плямкою на правому поплавці. Кожен з нас бачив дельфіна Волошика і грався з ним. Але то було так давно, що ніхто цього не пам'ятає, а якщо і згадує, то лише як чарівний сон...

Волошик живе у Ріці Часу і бавить ще ненароджених немовлят, а коли настає час, приводить маля на берег Життя. Йому сумно, хоч знає, що ще недовго приходитиме і гратиметься з маленьким хлопчиком чи то дівчинкою. Але... недовго... Згодом малята дорослішають і зовсім забувають свого друга.

А Волошик пам'ятає усіх своїх вихованців і дивиться на них з Вічності. Добрими мудрими очима.

Глянувши вночі на змучених, стомлених денною працею і турботами людей, побачите, як їхніми обличчями блукає дитяча усмішка ... То їм сниться, як на своїй лискучій спинці, обнявши поплавцем з білою плямкою, несе їх у безтурботну країну дитинства забутий друг, небесно – блакитний дельфін Волошик.

Автор: Тетяна Полубко

Джерело: <http://kazka.in/fairytales/tetyana-polubko/blakitniy-delfin-voloshik.html>

Воду зачинили

олись у давнину на фермі побіля Тавістока працювали дві дівчини: Бет і Моллі. А ви вже знаєте, що у давні часи у всьому Девонширському графстві чи й віднайшовся бхочаодиндім без домовика чи, як їх ще називали, брауні.

Бет і Моллі були гарненькими на вроду і дуже любили танцювати. Але ось що дивувало: у інших дівчат частенько не вистачало грошей навіть на кольорову тасьму, нові стрічки чи гребінчики для волосся. А у Бет і Моллі завжди віднаходився зайвий пенні, і вони, що хотіли, те й купували у сільського крамаря.

І ніхто не міг у них випитати, звідки вони беруть гроші. Це була їхня таємниця! А видати секрет – значить сполохати удачу; хто-хто, а вони це добре знали.

Щовечора, перед тим як іти спати, вони ставили на кухні перед коминком низьке дерев'яне відерце з водою. Зранку відро виявлялося порожнім, а на дні відра лежала срібна монетка. Тільки, звичайно, ніхто, крім них, про це не знав.

Якось дівчата повернулися з танців дуже пізно й одразу вляглися спати. Раптом Бет почула, ніби хтось стукав маленькими кулачками в кухонні двері.

Вона сіла на ліжку й прислухалась. Знову постукали у двері й долинув тоненький голосок:

– Воду зачинили! Воду зачинили!

– Прокинься, Моллі! – прошепотіла Бет, трясучи Моллі за плече. – Це, мабуть, наші брауні. Ми забули залишити їм воду!

Моллі на те ще вище натягла на голову ковдру і сказала, що ні за що на світі не вилізе з теплої постелі, навіть заради всіх брауні з усього Девонширу.

Бет посиділа, послухала, як брауні стукають у двері, і, нарешті, сама піднялася і спустилася вниз.

На кухні вона нікого не побачила, але по кутках щось шелестіло і шепотіло тоненькими голосками. Вона зняла кришку з великої діжки і почала переливати з неї воду у відерце. Л поки переливала, дослуховувалась, про що шепочуться брауні. Виявляється, вони радились, як покарати Моллі за те, що вона полінувалась вилізти з Постелі “навіть заради всіх брауні з усього Девонширу”.

Один сказав, що її треба за це кілька разів боляче ущипнути. Інший бажав, щоб вона осліпла на одне око. Брауні довго сперечались і нарешті зійшлися на тому, що найгірша покара для Моллі – не дати їй ходити на танці!

І вони вирішили зробити її кривоніжкою на цілих сім років. А через сім років з неї можна буде зняти це покарання, але для цього потрібна буде трава з дивною назвою “кіскіласкібрись”.

Так усі й сказали, голосно і по складах:

– Кіскі-ласкі-брись!

Почувши, яка жахлива покара загрожує Моллі і яка довга назва у трави, котра допоможе зняти це покарання. Бет дуже злякалась. Дівчина побоювалась, що забуде таку довгу й дивну назву трави і тоді не зможе допомогти бідній Моллі.

Тому вона швиденько побігла у спальню, повторюючи подумки це слово, і почала будити Моллі, щоб сказати його їй. І що більше Бет трясла подругу за плече, тим упертіше Моллі натягала на себе ковдру.

А коли вранці Бет прокинулась, то не могла пригадати жодної літери з цього слова.

Так бідна Моллі стала кривоніжкою.

Минуло сім років, і якось Моллі гуляла сама в полі далеко від дому. І раптом побачила посеред поля великим

гриб. Дівчина схилилася, щоб зірвати його, але гриб іідскочив і перетворився на дивовижного маленькою чо-ловічка. Чоловічок вигукнув якесь дивне довге слово, що його Моллі ніколи раніше не чула, і стьобнув її по хворій позі якоюсь довгою травинкою.

– Кіскіласкібрись! – вигукнув чоловічок, і Моллі одразу перестала кульгати й побігла додому.

Звідтоді вони з Бет знову почали ходити па танці.

Автор: англійська народна казка

Джерело: <https://derevo-kazok.org/vodu-zachinili-anglijska-kazka.html>

Казка про відьму та тринадцятеро чортів

ано-вранці, ще до світанку, прокинулась відьма, аби зварити чарівне зілля.

Тихенько шепочучи щось над казаном, вона мрійливо посміхається, а її яскраво-зелені очі сяють від захоплення та нетерпіння.

Тринадцятеро чортів, які вже три століття проживають із відьмою в одній печері, здивовано дивляться на неї з усіх темних куточків. Такою вона їм зовсім не подобається.

Видершись нагору, дванадцятий чорт глибоко вдихає солодкий аромат та ледь не падає від жаху на підлогу.

– От біда, – шепоче він, – відьма варить приворотне зілля!

– Біда, біда – підхоплюють усі інші дванадцятеро чортів та хапаються за голову.

Відьма закохана.

Та зовсім не княжич полонив її серце, а звичайний юнак, який щоранку випасає худобу неподалік від печери. Здавалось, і нема у ньому нічого такого – невідьомського він роду та зовсім нічим не відрізняється проміж інших юнаків. Але щось у ньому подобається відьмі. Щось таке, що можна тільки відчутти, лише затамувавши подих та звільнившись від усіх думок.

Ніколи не кохала відьма та гадки не мала, що ж це таке. Але зустрівши його на третій день Великодня, наче прокинулась вона від довгої мари. Спочатку збентежилась, а пізніше – зраділа. І відтепер думки про юнака не полишають відьму ні на мить.

От і зараз, перемішуючи у котлі траву дурман, здатну викликати видіння та довгий сон, марить відьма тим юнаком, який навіть не здогадується про її існування.

– Навіщо він тобі? – питає другий чорт. – Він не нашого роду! Хіба минулої п'ятниці, в ніч на тринадцяте, водяник не подарував тобі каблучку зі смарагдом? Але ти відмовила йому! Відмовилась від смарагду, каменю демонської волodi та невразливості! Ти відмовилась від нього!

– Навіщо він тобі? – говорить восьмий чорт. – Він не чародійського роду! Чи знаєш ти історію його пращурів? Я чую їх, вони промовляють до мене! Уявляєш, його прапрадід теж був пастух! І батько прапрадіда також пас корів! Жодного княжича, лише простолюдини! Навіщо він тобі?

Але відьма наче не чує їхніх слів. Трохи кропиви, пир'їн чорного ворона, трави клікун – і зілля майже зварене. Розпустивши довге чорне волосся, відьма витанцьовує біля казана, уявляючи себе з коханим на відьомському шабаші, що має відбутись наступного тижня. Тоді вона одягне своє улюблене плаття червоного кольору, наче кров, і танцюватиме з ним, доки не проспівують перші півні.

– Ти причаруєш його, і що? – допитується одинадцятий чорт. – Відьомський вік – довгий, а людський – ні. Чи кохатимеш ти його, коли у нього посивіє волосся? А якщо він набридне тобі вже на третій день? Від привороту нема відвороту!

– Що ти знаєш про нього? – питає третій чорт. – Що він любить? Про що думає? Які має мрії? Про що ви говоритимете опівночі, коли замовкнуть зорі? Навіщо він тобі?

Тринадцятий чорт – найхитріший серед свого біснуватого роду. Він спокійно дивиться, як його брати вмовляють відьму. Чорт від початку розуміє, що всі ці розмови – марні та безсутьєві. Коли інші чорти нарешті втомлюються і замовкають, він промовляє до відьми лагідним вкрадливим голосом, обіцяючи в ніч на Івана Купала знайти для неї переліт-траву, барвисту як веселка, що вночі світитиметься зоряним сяйвом.

Від цих слів відьма здригається – адже немає нічого кращого для чародійки за переліт-траву. Найбажаніша мрія усіх відьом, зірвавши її, станеш навіки щасливим. Але чи можливе щастя без нього?

Дванадцяті чорти, затамувавши подих, дивляться, як замислилась відьма. Якщо вона прислухається до їхнього брата, вони й надалі усі разом спокійно житимуть тут у темній вологій печері, як і прожили минулі століття.

Та відьма думає недовго. Її зелені очі ще більше сяють, коли вона ллє у келих зілля і починає жадібно його пити.

Тринадцяті чорти здивовано дивляться на неї та, голосно рохкаючи, розбігаються по темним куточкам печери.

– Відтепер я не відьма! – кричить вона. – І відмовляюсь від відьомського роду! Від братів-вовкулаків та злих чародійок! Відтепер, коли до мене хтось заговорить, я не зрозумію ані слова, бо почую лиш вітер, а не їх голоси! Я – не відьма! Звичайна людина, що без власного роду, але дуже щаслива, бо його я люблю!

Не відчуваючи ніг, відьма вибігає з печери та йде шукати свого коханого.

Тринадцяті чорти сумно позіхають і починають радитись між собою щодо подальшої нечистої долі. Життя у печері без відьми немає жодного сенсу. Тому вони вирішують на найближчому шабаші переселитись до більш злішої чародійки, яка б не розчарувала їх, як ця закохана відьма.

Автор: Надя Рибальченко

Джерело: <http://kazka.in/adults-fairytales/nadiya-rybalchenko/kazka-pro-vidmu-ta-trinadtsyatery-chortiv.html/>

Їжак і сонце

олись – а це було таки дуже давно – надумало сонце одружитися.

Воно хотіло привести господиню, щоб вела у хаті лад і ростила дітей. Запросило сонце на своє весілля всіх птахів і звірів. Вони були дуже раді, що сонце, як і всі, матиме сім'ю. Тільки їжак кудись подівся, і сонце пішло шукати його по лісах і

долинах, заглядало в найгустіші чагарі, зазірало в усі нірки й дупла. І коли вже зовсім утратило надію – бо їжак мов крізь землю провалився, – воно таки угледіло його! їжак закублвся в одній нірці й сердито мружився на сонце. А воно підійшло до їжака, низько йому вклонилось і запросило на весілля. Той тільки закрутився сердито й відвернувся. А щасливе сонце швиденько викотилося з їжакової нірки й попливло до свого палацу. За кілька днів воно ще раз прийшло, але їжак знову десь щез, і сонце через сусідів переказало їжакові, щоб у неділю неодмінно був на весіллі.

Крутився-вертівся їжак, та куди дінешся – мусив іти в палац до сонця. Там уже зібралися всі птахи й звірі. Стояв веселий гвалт: хто співав, хто грав, а хто голосно сміявся – весілля! Були тут накриті довжелезні столи із смачними наїдками й напоями – гості їли, аж за вухами лящало.

Тільки їжак сидів за столом набурмосений і мовчки лизав якийсь камінчик. Коли це сонце вкотилося в кімнату, де сиділи гості, і стало так гаряче, що всі мало не попеклися.

Глянуло сонце на сердитого їжака, що лизав камінчик, і сказало:

– Чи ж тобі, друже, не до смаку моє частування, що ти лижеш камінчик? Скажи, і тобі принесуть, чого тільки забажаєш!

– Нічого я не хочу! Все в тебе дуже смачне й гарне, але надумав я, сонечку, ще відсьогодні готуватися на майбутні дні. Я собі так думаю: тепер ти одне, і то палиш усю землю. Від тебе згоряють часом і трави, й посіви, тріскається земля; від спеки й спраги пропадає багато звірів і птиці. А потім, коли в тебе знайдуться діти і вони теж грітимуть, як ти, що станеться зі світом?! Усе згорить, лишиться саме каміння. То я і вчуся їсти камінь – пригодиться, коли у твоєму палаці буде багато маленьких сонценят.

Сонце тяжко задумалося, а тоді вийшло й зачинилося в кімнаті. Довго сиділо там саме, а гості чекали й дивувалися, що воно за знак, що жених так довго не вертається! Тоді послали мишеня, щоб зазірнуло, що там таке робиться. Воно пробралось в кімнату, куди зайшло сонце, і побачило: сидить сонце зажурене, з похиленою головою. Злякалося мишеня, тихенько вернулося до гостей і розповіло, що жених сидить журиться і нікого й нічого навколо себе не бачить, не чує.

Нарешті вийшло сонце до гостей. Воно якимось наче зблякло, потьмяніло. Оглянуло принішклих звірів і птахів і попросило всіх розійтися, бо весілля більше не буде – сонце вирішило ніколи не одружуватися.

Всі розсердилися і побігли по їжака – хотіли його бити за те, що засмутив сонце. А їжак устиг тихенько сховатися в якусь нірку, і його не знайшли. Коли всі порозходилися, їжак виліз і низько вклонився сонцеві. І воно зробило так, що в їжака вирости на шкірі голки, які оберігають його від хижих звірів. Відтоді, як хто на їжака нападе, він скрутиться клубком, наставить голки, і всі лякаються. А сонце світить саме й зігріває цілий світ. Воно не сердиться на їжака, бо розуміє, який він добрий і мудрий.

Автор: болгарська народна казка

Джерело: <https://derevo-kazok.org/yizhak-i-sonce-bolgarska-kazka.html>

Жила собі мишка

ила собі Мишка. І була та Мишка дуже особливою, казковою. Але, через свою непримітну зовнішність, вона завжди отримувала ролі якісь незрозумілі: то яєчко хвостиком зачепити, то з рукавички втекти, то ріпку допомогти витягнути, і навіть слів жодних, ніколи!

Набридло... Образилась Мишка на казкарів і засумувала, а згодом і заплакала гірко. Помітила мишчині сльози Веселкова Чаклунка і запитала бідолаху про причини її горя. Мишка не відповіла нічого, лише поглянула на веселку сумними очима.

Без слів все стало зрозуміло Чаклунці, і вона вирішила подарувати Мишці веселку.. От тут і почалось!! Що? Нова казка “Про Мишку” ;-)

Дивіться мишкам в очі, і ви обов’язково впізнаєте серед них веселкову. А якщо вона матиме час, обов’язково розкаже вам про свої неймовірні пригоди, там буде і кохання справжнє, і дружба міцна, і інтриги, а ще подорожі і все те, що вам навіть не снилось...

Автор: Тамара Бернацька

Джерело: <http://kazka.in/fairytales/tamara-bernatska/zhila-sobi-mishka.html>

Соловей і жук

садку співав Соловей. Його пісня була дуже гарна. Він знав, що його пісню люблять люди. Того й дивився з погордою на квітучий сад, на синє небо й на маленьку дівчинку, що сиділа в саду й слухала його пісню.

А коло Соловейка літав великий рогатий Жук. Він літав і гудів.

Соловей припинив свою пісню та й каже:

– Перестань гудіти. Ти не даєш мені співати. Твоє гудіння нікому не потрібне. Та й краще, аби тебе, Жуче, зовсім не було.

Жук гідно відповів:

– Ні, Солов'ю, без мене, Жука, неможливий світ, як і без тебе, Солов'я.

– Ну й мудрець! – всміхнувся Соловей.– Виходить, що й ти потрібен людям? Ось запитаємо дівчинку, вона скаже, хто потрібен людям, а хто ні.

Полетіли Соловей і Жук до дівчинки та й питають:

– Скажи, дівчинко, кого треба залишити в світі – Солов'я чи Жука?

– Хай собі будуть і Соловей, і Жук,– відповіла дівчинка. Тоді подумала й додала: – Як же можна без Жука?

Автор: Василь Сухомлинський

Джерело: <https://derevo-kazok.org/solovej-i-zhuk-v-suhomlinskij.html>

Казочка про дідуся-паровоза та хлопчика Микитку

ранішній, веселий сонячний промінчик пробився через віконне скло, засяяв на дзеркальних боках новенького тепловоза, що тільки-но вчора прибув у депо з заводу. Синя фарба лисніла на ньому, очі-фари мружились від сонячного проміння і посилали сонячні зайчики в темні кутки депо та на інші тепловози.

У найдальшому та найтемнішому кутку дрімав старенький дідусь-паровоз, він зрідка похропував та випускав клубки білого диму, згадуючи свою бойову юність. Колись він мандрував по широких просторах країни. Побував і у казахських степах, і сибірській тайзі, на Далекому Сході – біля самісінького Тихого океану. Бачив він і Москву, і Чорне море, Кавказькі і Кримські гори, Карпати, і навіть бачив здалеку Ай-Петрі та ще багато різних країв.

Возив дідусь-паровоз вугілля, ліс, руду, цемент, зерно, а коли була війна, доставляв на фронт танки, літаки, гармати. Довелось йому возити на фронт солдатів, а з фронту перевозив поранених в далекий тил. Бомбили його ворожі літаки, стріляли по ньому снарядами з ворожих гармат, був він декілька разів поранений. Та майстри ремонтували паровоза, і він знову рушав у далеку путь, невтомно долаючи кілометр за кілометром.

Отак, працюючи все своє життя, постарів, механізми позношувались. А тим часом з'явилися могутні тепловози та електровози, замінюючи на сталіних магістралях старенькі паровози. Деякий час дідусь-паровоз працював на залізничній станції, бо вже не міг долати далекі відстані. Та ось настав день і дідуся-паровоза на цій роботі замінив новенький дизель. Залишився він без роботи і тепер цілими днями самотньо куняв у темному кутку. Та наставав вечір, депо заповнювалось тепловозами, електричками, які поверталися з рейсу з різних куточків країни. Вони розповідали, де їм довелось побувати, які цікаві пригоди з ними відбувалися, а дідусь-паровоз тихенько зітхав у своєму кутку. І трішки заздрив

молодшим товаришам та інколи мріяв, що от і він колись виїде за ворота депо (хоч колеса стерті, бак для води потріскався, двері на кабіні, зірвані з петель, хитаються в різні боки, прожектор не працює), і помчиться по рейках назустріч сонцю.

Аж наставала ніч,

тепловози і електрички втомлено засинали, а дідусь-паровоз не міг заснути, згадуючи свої молоді роки, краї де він побував, та пригоди, які з ним траплялися.

Та коли вчора надвечір у депо з'явився новенький, блискучий тепловоз, затьмаривши все навкруг, дідусь-паровоз зовсім зажурився.

Вранці тепловози і електрички розбіглися по своїх маршрутах, а новенький тепловоз зачепив дідуся-паровоза і потягнув його по рейках за ворота депо. Дідусь злякався і подумав: “Ось це вже, мабуть, моя остання путь, відвезуть мене на кладовище старих паровозів, а там – робітники вогняними ножами поріжуть мене на шматки, відправлять на завод, де мої нещасні пошматовані механізми вкинуть у вогняну піч і перетворює я на шматок неоківирного металу”.

Так не так сталось, як гадалось. Притягли дідуся в цех, а там робітники розібрали всі механізми дідуся до останньої деталі. Зношені та поламані запчастини замінили на нові. Пофарбували та навіть вкрили його лаком. Причепили нові фари. Налили в бак води. Засипали вугілля, розпалили топку і він, вдихнувши на повні легені повітря та випустивши клубки пари, здригнувся, басовито загудів, зрушив з місця і покотив своїм ходом по рейках, – аж на виставку, де вже знаходилося багато його знайомих і друзів.

Тут були старенькі, але добре почищені, пофарбовані, нікельовані аж блискучі автомобілі, мотоцикли, велосипеди. Був навіть літак. І всі вони були не просто в доброму, а навіть у робочому стані. Люди, дорослі і малі, які кожного дня приходили на цю виставку, сідали за кермо машин і каталися по великому двору. Тільки на паровозі ніхто не катався. Дідусь-паровоз навіть трішки сумувати почав.

Та ось, одного дня на виставку прийшли татусь Олег, матуся Поля та два їх синочки – Артемко і Микитка. Артемко відразу сів за кермо величезного броньованого автомобіля і почав кататися по двору, а Микитка сходами піднявся на паровоз, накидав у топку вугілля, подав у систему повітря, включив сирену, потягнув важелі, й паровоз, басовито загудівши, поїхав по рейках.

Дідусь-паровоз і хлопчик Микитка каталися аж до самісінького вечора, а на другий день зранку Микитка знову прийшов до дідуся-паровоза, і знову вони каталися аж до вечора.

Так продовжувалось кожного дня – майже все літо. Дідусь-паровоз і Микитка так здружилися, що вже не могли прожити один без одного хоч б декілька годин. Довелось татусю Олегу прокласти від виставки до дитячого садка рейки, куди з осені пішов Микитка, і тепер дідусь-паровоз і хлопчик Микитка катають всіх діток, які ходять у дитячий садочок.

Автор: Євген Безус

Джерело: <http://kazka.in/fairytales/yevgen-bezus/kazochka-pro-didusya-parovoza-ta-hlopchyka-mykytku.html>

Антурам і Сантурам

невеличкому селищі край лісу мешкали два друга – Антурам і Сантурам. Чоловіки були різними за вдачею: Сантурам – добрий і працьовитий, а його товариш, навпаки, й за холодну воду не брався.

Одного разу Антурам позичив у приятеля тисячу монет, обіцяючи невдовзі повернути.

Минув час, але боржник про гроші не згадував. Урешті-решт засмучений Сантурам звернувся до суду. Хитрий друг присягнувся, що вперше чує про позику. Уважно вислухавши негідника, суддя звернувся до Сантурама:

– Кого б ти міг запросити у свідки?

– Нікого, – розвів руками бідолаха. – Давав гроші в борг під гіллястим дубом у дрімучому лісі.

Антурам же наполягав, що не знає нічого про монети та ніколи не бачив того дерева. Трохи поміркувавши, суддя вигадав, як розв'язати суперечку. Він запропонував Сантураму:

– Сходи до лісу, знайди той дуб і приведи свідка сюди.

– Шановний, – розгубився чоловік, – навіть чаклун не у змозі виконати це прохання. Як же привести сюди дерево, якщо воно не ходить, та як свідчитиме, якщо не говорить?

Суддя не розгубився:

– Я дам повістку. Віднесеш дубу й побачиш, що миттю з'явиться.

Робити нічого: бідолаха покрокував до лісу. Антурам із цікавістю спостерігав, що ж буде далі.

За годину суддя визирнув у вікно:

– Щось твій товариш забарився. Напевно, це дерево так далеко, що доведеться чекати аж до темряви.

Нерозумний Антурам необачно заперечив:

– Ні, той дуб росте край лісу. Аби туди дістатися, потрібно півгодини.

І дійсно: Сантурам незабаром повернувся.

– Ваша милосте, – зітхнув бідолаха, – зробив усе, як наказали. Але дерево відповіло мовчанням і навіть не ворухнулося.

– Помиляєшся, – зауважив суддя. – Щойно дуб отримав повістку, то відразу ж попрямував сюди й усе пояснив. Послухайте вирок: Антурам повинен повернути гроші. Крім того, я запроторюю наклепника на рік за грати за неправдиві свідчення.

Боржник, не очікуючи на такий розвиток подій, обурився:

– Ваша милосте, весь цей час був тут і не бачив жодного свідка, тим паче дуба. Що за вигадки?

Суддя, всміхнувшись, розтлумачив:

– Нерозумний! Твій власний язик свідчив проти. Коли прийшов сюди, то запевняв, що про жодне дерево не чув. Якщо це правда, то звідки знаєш, що

потрібно дві години, аби дістатися туди? Отже, місцезнаходження дуба тобі добре відоме.

Отак чесний Сантурам отримав позичене, а брехливого Антурама покарали.

Автор: індійська народна казка

Джерело: <https://derevo-kazok.org/anturam-i-santuram-indijska-kazka.html>

Лінива кішка

дин хлопець одружився на дівчині заможній, та недбайливій, але пообіцяв, що ніколи її бити не буде.

Молода дружина жодної роботи не робила, а тільки й знала що плентатись від хати до хати, плитки розпускати і робити негожі справи.

Але чоловік її жодного разу не вдарив.

А тільки одного разу вранці, йдучи на роботу, наказав кішці:

– Наказую тобі, кішко, поки мене вдома не буде, всі справи в домі зробити.

В хаті чисто прибери, обід до полудня звари та веретено пряжі напряди, а коли не зробиш все чин чином, то, як повернусь додому, так тебе відлупцюю, що довго пам'ятатимеш.

Кицька дрімала на пічці і на мову господаря й вухом не повела. А господиня подумала: «Не інакше як з глузду з'їхав мій благовірний».

Та й каже чоловікові:

– Чоловіче мій любий, що ж ти це кішці наказуєш? Їй же з такою роботою не впоратись!

– Впоратись їй, чи ні – мені все одно, жіночко люба, – відповідає їй чоловік.

– Бо ж, крім кицьки, більше нікому наказувати. А от якщо вона мої накази не виконає, тоді й побачиш, так відлупцюю – вік пам'ятатиме!

На тому й вирушив чоловік у поле. А господиня давай кицьку вмовляти:

– Працюй, кицю, бо господар тебе поб'є!

Але кицька й не думає ділом займатись. Пішла господиня по чужих обійстях гуляти, вернулась додому, аж дивиться – кішка собі дрімає, на пічці вже й вогонь згас. Знов каже вона кішці:

– Розпали вогонь, кицю, та ділом займись, а то будеш сьогодні битою!

Але кішка й не думає за роботу братись.

Повернувся господар з поля, аж бачить – в домі ніякого ладу немає. Схопив він кішку, прив'язав її до спини молодої дружини та давай бити. Бив-бив, поки дружина не почала благати:

– Змилуйся, чоловіче, не бий більше кішку, кицька не винна, адже нічого не тямить у господарстві!

– Ну то як, обіцяєш всю роботу за неї виконати? – питає чоловік.

– Виконаю, все зроблю, що ти їй накажеш, і навіть більше, тільки не бий її, невинну. – відповідає господиня.

Побігла молода дружина до матері та й жаліється їй на чоловіка, каже:

– Обіцяла я, що замість кішки всю роботу зроблю, тільки б чоловік її пожалів, не бив у мене на спині.

А батько теж свої п'ять копійок докинув:

– Якщо обіцяла – виконуй! А то буде кішка й завтра бита!

З тим і відправив батько доньку назад до чоловіка.

Наступного дня чоловік знову наказує кішці, які справи за день їй треба зробити. Та тільки кішка знову ледарювала. Знову прив'язав її господар до спини дружини і давай бити ні за що ні про що.

Знову прибігла молода дружина додому жалітись, та батько вигнав її геть – ледве втекла з рідного дому.

І на третій ранок дає господар кішці наказ. Кицька з переляку навіть до кінця не дослухала. Боятись боїтсья, але ж і далі не працює. Та тільки тепер замість неї вже всі справи молода господиня переробила. Цього разу нічого не забула, що обіцяла виконати: вогонь у печі розвела, води із криниці принесла, обід зварила, хату підмела. Всю необхідну роботу в домі зробила. Дуже їй вже шкода було бідну кицьку: чоловік кицьку б'є, кішка від болю кігті у спину господині запускає. Та й того шкода, що батіг двохвостий не тільки по кішці проходиться, а і їй, молодій, по спині влучає.

Повернувся господар додому, а в домі – повнісінький лад! От і говорить господар, примовляє:

– Не бійся, кицю, сьогодні я тебе не чіпатиму!

Господиня на радощах і стіл накрила, страви свої виставила, сидять вони із чоловіком, п'ють, наїдаються.

З тих пір щодня так повелось: і кішку більше не били, і з молодиці така роботяца господиня вийшла, всім на диво!

Автор: Дюла Ійєш

Джерело: <http://kazka.in/fairytales/diula-ijesh/liniva-kishka.html>

Кмітливий Ченсель

ив в одному селищі бідний, але кмітливий хлопець, якого селяни прозвали Ченсель, що означає «світлий розум».

Сталося так, що володар тієї країни йменувався теж Ченселем. Коли цар довідався про теска, то вирішив дізнатися, що ж це за чоловік.

– Чи правда, що тебе звать Ченсель? – запитав володар, коли хлопця привели до палацу.

– Люди дали мені таке прізвисько, – відповів селянин.

– Ну, якщо так, то мабуть дуже розумний, – міркував правитель. – Я шукаю нового радника. Якщо доведеш, що дійсно кмітливий, отримаєш гарну роботу, будинок і грошей удосталь. Якщо ж ні – назавжди полишиш мою країну.

І цар зажадав, аби Ченсель протягом трьох днів викрав у нього дорогоцінну бірюзову прикрасу, з якою ніколи не розлучається. Відпустивши селянина, володар наказав варті вдень і вночі посилено охороняти кожен шпарину палацу так, щоб не те що людина, а й миша б не прошмигнула. Біля дверей до внутрішніх покоїв царя постійно чатували слуги з гучними барабанами, щоб при потребі сповістити всіх про небезпеку. На кухні коло плити безперервно перебувало двоє кухарів, а служниці цілодобово підтримували вогонь у маленьких печах і заварювали чай. Та навіть цих заходів безпеки правителю виявилось мало, й він наказав усім охоронцям, служкам і придворним не спати впродовж всього випробування. Тим часом бідняк продав єдину корівку та придбав жіночу сукню й діжку міцного вина. Дізнавшись, що цар заборонив своїм підданам спати, Ченсель вирішив скористатися цією нагодою. Тож надвечір третього дня, перевдягнувшись жінкою та прихопивши напій, вирушив кмітливий парубок до палацу.

Ніч видалася холодною. Перед брамою до замку зустрів вартових на конях. Вершники не спали майже три доби й були такі втомлені, що ледь не падали. Єдине, про що мріяли бідолашні охоронці, – це ковток вина.

Побачивши переодягненого Ченселя біля воріт, вартові вигукнули:

– Куди йдеш, жінко?

– До палацу, – жіночим голосом відказує юнак. – Маю багато доброго питва, то хочу трохи продати, щоб було на що жити.

– Так ми з радістю купимо, – повеселіли охоронці, й один перед одним почали пити вино.

За кілька хвилин усі четверо міцно спали. Ченсель зняв їх із коней і посадив верхи на огорожу, що оточувала палац, та рушив далі.

Біля дверей до внутрішніх покоїв слуги теж міцно спали. Юнак обережно розрізав шкіру барабанів, якими вони зазвичай повідомляли про небезпеку. Тепер жоден звук не пролунає.

Зморив сон також поварів і служниць, які заварювали чай. Ченсель наскладав у рукава кухарів річкових камінців, а служницям за пояс заткнув по жмутку соломи.

Увійшовши до опочивальні володаря, юнак побачив придворних дам і кавалерів, які міцно спали вздовж стіни. Парубок позв'язував міцною мотузкою їх до купи, і наблизився до ліжка, на якому відпочивав правитель. Йому, мабуть, уже снилося, як завтра вранці вижене бідного юнака з країни. Ченсель обережно зняв із шиї володаря дорогоцінну прикрасу з бірюзи й вийшов з опочивальні.

«Треба всіх повідомити, що я дійсно був тут», – подумав юнак і голосно крикнув:

– У мене бірюза правителя! – і кинувся з палацу.

Почувши вигук, володар зі страху аж підскочив на ліжку. Схопившись за груди, він виявив пропажу прикраси й заголосив:

– Дорогоцінну бірюзу вкрали! Хапайте злодія!

Крики розбудили придворних, і тільки-но вони хотіли кинутися на допомогу царю й навздогін крадію, як усі разом попадали, адже були міцно між собою зв'язані. Тупцюють на місці та лише голосять: «Відпусти! Не тримай мене!»

А Ченселя тим часом і слід простиг.

Від шуму попрокидалися служниці й кинулися до печі вогонь роздувати. Тут солома за поясом і спалахнула. Кухарі скочили, бачать: у дівчат солома горить. Замахали вони рукавами, а з них самі камінці сипляться – тільки синців та гуль понабивали. Така тут метушня знялася – аж жах! Ченсель на це й очікував, аби проскочити величезною кухнею. Служки, що сиділи біля дверей і бачили втікача, спробували бити в барабани, але їхні руки позастрягли в зіпсованих інструментах.

Шум і метушня в палаці розбудили вартових біля зовнішніх воріт, і вони криками почали підганяти «коней», але з місця так і не рушили, адже сиділи на вершечку огорожі! А Ченсель сів на справжнього коня та стрілою помчав додому.

Наступного дня, взявши дорогоцінну прикрасу з бірюзи, юнак прийшов до палацу.

– Я виконав Ваше веління, правителю, – звернувся хлопець до царя та повернув викрадену напередодні коштовність.

– Тепер бачу, що ти не лише кмітливий, а й чесний, – промовив володар. – Я щасливий мати такого радника.

Відтоді Ченсель-селянин перестав бідувати, а Ченсель-цар став ще краще правити країною за допомогою свого мудрого тезка. Ось тільки охоронці, слуги та кухарі й донині бояться спати на варті.

Автор: тибетська народна казка

Джерело: <https://derevo-kazok.org/kmitlivij-chensel-tibetska-kazka.html>

Бабки-їжки та Листопад

и знайомі ви хоч з одною бабою-ягою? Ні? А я знаю трьох дуже гарненьких та добрих сестричок бабок-їжок. Вони живуть, як всі порядні чаклунки, у лісі. Ці бабки-їжки дружелюбні, веселі та кумедні добрячки. Імена у них незвичні: Червоноволошка, Рудопатлатка і Жовтакудряшка. Коли ви побачите їх, одразу зрозумієте, хто з них хто. У Червоноволошки волосся довге, хвилясте і, немов квіти маку, червоного кольору. У Рудопатлатки густе та руде волосся, і стирчить у різні сторони, бо важко їх розчісувати. Скільки їх Рудопатлатка не причісувала, скільки не заглажувала, вони все одно стирчать у різні сторони. Але це не заважає їй бути привабливою та гарною. А Жовтакудряшка, відповідно, з жовтим кучерявим волоссям. Ця бабка-їжка своїм виглядом нагадує жовту та пухнасту кульбабку, тому навколо неї завжди літає багато метеликів та бджілок.

Одного разу з цими бабками-їжками трапилася кумедна історія, після якої вони дуже полюбили осінь, а всі жителі лісу прозвали їх осінніми бабками-їжками. А було це в один із сонячних осінніх днів. Тоді над хатинкою сестричок пролітав чорний ворон, що голосно прокаркав:

– Іде листопад! Незабаром буде листопад!

– Ой! – викрикнула Рудопатлатка. – Що ж робити? Мабуть, це страшне чудовисько!

– Так! Так! – підхопила Жовтакудряшка. – Це жахливе страховище. Уявити тільки, він так ходить, що листя з дерев облітає, тобто падає! Всьому лісу загрожує велика небезпека!

– Ой! Ой! Ой! – скрикнула Червоноволоска. – Необхідно щось робити, рятувати ліс від жахливого Листопаду! Ми повинні розправитися з ним.

– Але як? – задумалася Жовтакудряшка. – Адже ми навіть не знаємо, де воно і як воно виглядає.

У відповідь на це Рудопатлатка взяла клітку зі своїм ручним рудим птахом. Відкривши дверцята, вона наказала птахові летіти й подивитися, чи дійсно йде Листопад. Рудий птах швидко повернувся до господарки й відповів, що дійсно йде.

– Це жах! – крикнула Рудопатлатка. Вона дістала зі своєї жовтогарячої скриньки чарівний рудий капелюшок, вдягнула його. Потім стала на лівий каблучок і покрутилася в ліву сторону:

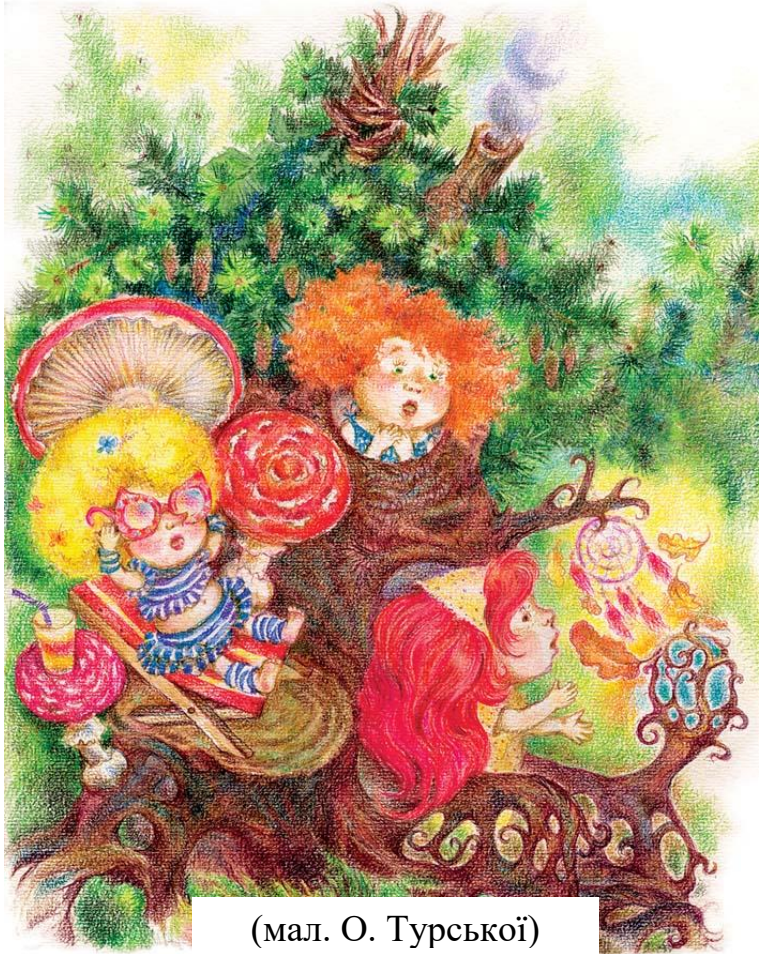
– Нехай у кілометровому кілометрі від нашого будиночка виросте величезна жовтогаряча стіна, що зупинить незваного гостя!

Після цього бабки-їжки вирішили довідатися, чи зупинила стіна чудовисько. Для цього Червоноволоска використала червоний правдивий чайник. Чайник закипів і пробулькав:

– Незабаром буде листопад!

– Жах! – скрикнула Червоноволоска. Вона дістала зі своєї червоної скриньки червоне коралове намисто й, вдягнувши його, перерахувала всі намистинки. А потім сказала:

– Нехай у півкілометровому кілометрі від нашого будиночка буде виритий глибокий рів, куди повинно потрапити чудовисько!

(мал. О. Турської)

Три добрі бабки-їжки знову вирішили перевірити, чи зупинило це Листопад. Для цього Жовтакудряшка взяла свої жовті літаючі крильця й полетіла на небо до Хмаринки. У неї вона запитала, чи йде Листопад. На що хмаринка їй відповіла:

– Звичайно ж, іде. Незабаром він і у вас буде.

– Як? – злякано скрикнула Жовтакудряшка. Вона лягнула у свої маленькі долоньки, чим викликала великий осінній дощ. Цим чаклунка сподівалася зупинити невгамовне страховисько.

Коли вона повернулася в хатинку, всі три сестрички вирішили вибігти у свій чарівний сад, де росли чарівні плодіві дерева. Там вони побачили Сонячні Промінчики. Ті грали з пожовтілими листочками. Добрі бабки-їжки запитали:

– Промінчики, чи йде Листопад?

– Іде, іде! – защебетали Промінчики, закидавши бабок-їжок сонячними зайчиками.

Бабки-їжки, зовсім змучені чаклунствами, сіли під чарівною грушею й задумалися. Їхнє чаклунство ще ніколи не було таким марним. Зазвичай воно діяло: усіх рятували й усім допомагали. Що ж це за чудовисько таке небачене?

Поки вони сиділи, до них підлетів Вітерець. Він весело пограв незвичайним волоссячком трьох сестриць, потім піднявся вище й потріпав грушеві листочки. З дерева впали на землю два жовтих листки. Потім ще два, а потім ще й ще, і незабаром посипався справжнісінький золотий дощик з листиків груші.

– Цілий листопад, – сказала Жовтакудряшка, підставивши ручки назустріч падаючим листочкам.

– Листопад? – в один голос здивувалися сестриці, а потім і радісно скрикнули: – Листопад! Листопад! Отож він який!

Так, Листопад – це зовсім ніяке не страшило, він виявився досить чудовим і забавним. Три добрих бабки-їжки до самого вечора грали у своєму чарівному саду, де вони бігали, гойдалися на гойдалці й, звичайно ж, обсипали одна одну жовто-червоними листочками.

(мал. О. Турської)

Автор: Лана Ра

Джерело: <http://kazka.in/fairytales/lana-ra/babki-yizhki-ta-listopad.html>

Лев і миша

ив колись сильний і розумний Лев. Усі мешканці лісу боялися й поважали могутнього володаря.

Одного разу під час ранкової прогулянки хижак зустрів Пантеру. Шкіра граційної кішки була подряпана, а хутро вкрите багнюкою та колючками. Від переляку мисливиця ледве дихала.

– Що сталося? – схвильовано поцікавився правитель.

– За мною, метаючи списи, гналася Людина, – пожалілася Пантера.

– Хто це? – спантеличено розпитував Лев.

– Немає на світі хитрішої істоти. Раджу уникати зустрічі з нею, – застерегла хижачка.

– Неодмінно провчу нахабу, – загарчав звір.

І, не зволікаючи, вирушив на пошуки. Дорогою хижак зустрів Віслюка та Коня. Морди тварин стягнула вузда, а в зубах були вудила. Володар не стримав обурення:

– Хто так познущався з вас, друзі?

– Людина, – похиливши голови, зізналися бідолахи.

– Але ж ви міцні та сильні. Чому не чинили опір?

– Бо людина – хазяїн. Немає нікого розумнішого за неї. Якщо хочеш уникнути неприємностей, остерігайся двоногої істоти.

Розгніваний цар звірів попрямував далі. Край поля побачив Біка та Корову й жажнувся: роги тварин були обпиляні, ніздрі – проколоті, а на шії, мов намисто, висіло ярмо. Бідолахи поскаржилися, що їх приручила Людина.

Невдовзі хижак зустрів Ведмедя й одразу помітив, що кігті у клишоногого зрізані. Знову справа рук Людини. Лев здивувався:

– Невже Людина сильніша навіть за тебе?

– Авжеж. Але й хитрості їй не бракує. Спочатку слухалася та годувала, та якось запропонувала: «Аби брати лапами більше харчів, необхідно зрізати кігті, бо заважають». Я погодився. Відтоді не можу боронитися.

Правитель, грізно заричавши, знову помчав на пошуки кривдниці. Невдовзі мисливець побачив брата, що безпомічно лежав коло дерева. Тріснутий стовбур зажав могутню лапу, тож велетень не міг утекти. Хижак кинувся на допомогу:

– Як опинився в халепі?

Звільнившись, бідолаха пожалівся:

– Людина обманула мене. Остерігайся підступного створіння. Не підозрюючи про небезпеку, поцікавився у двоногого: «Яким ремеслом володієш?» Людина запропонувала: «Якщо захочеш, виготовлю тобі магічний талісман, який оберігатиме від загибелі. Спочатку зрубаю дерево. Торкнувшись стовбура, житимеш вічно». Звісно, я погодився. Спілявши колоду, Людина наказала

покласти у щілину лапу. Щойно виконав наказ, вона вийняла кілок, і дерево затисло кінцівку.

Вражений Лев люто прогарчав:

– О Людино, якщо колись зустрінемося, неодмінно віддячу за жорстокість і заподіяні образи.

Цар звірів вирушив далі. Аж раптом наступив на мишачий хвостик. Перелякана крихітка ледве чутно пропищала:

– Володарю, не чіпай! Якщо з'їси мене, все одно не будеш ситим, а відпустиш – голод сильнішим не стане. Подаруй життя, й колись віддячу за доброту й урятую від загибелі.

Правитель так зареготав, що луна пішла гаєм:

– Оце так розвеселила! Ніхто мене не скривдить, бо наймогутніший! Не потребує допомоги.

Але Мишка вперто наполягала:

– Присягаюся, що колись витягну тебе з халепи.

Лев, сміючись, вирішив: «Не їстиму хвостату, бо не помиляється: ситим і справді не стану.» Звір підняв лапу, й сіренька шмигнула в кущі.

Сталося так, що мисливець, який виловлював тварин, заманюючи в пастку, викопав яму на шляху, яким прямував хижак. Звір упав на дно. Людина міцно зв'язала здобич сіткою та ременями й залишила в лісі до світанку.

На щастя, неподалік пробігала Мишка. Упізнавши правителя, крихітка смикнула полоненого за вуса:

– Пам'ятаєш мене, друже? Сьогодні віддячу за шляхетний учинок.

Розумниця свистом скликала своїх діточок і разом із малюками почала гризти ремені та сітку. Багато годин поспіль без відпочинку працювали мишки й на світанку звільнили царя.

Лев аж підскочив від радості, щиро подякував рятівниці й, розминаючи лапи, мовив:

– Тепер розумію, що найсильніший не той, хто має дуже тіло, а той, у кого є вірні друзі.

Автор: єгипетська народна казка

Джерело: <https://derevo-kazok.org/lev-i-misha-yegipetska-kazka.html>

Казочка про фею

кімнаті було вже темно.

Батьки давно спали, але Зоня все ще вдивлялася у ніч – вона дуже хотіла саме сьогодні зустрітися з Соньком-Дрімком.

Мама казала, що Сонько-Дрімко приходять разом з Котом-Воркотом лише тоді, коли слухняні дітки зручненько вмощуються у своєму ліжечку під ковдрочкою і міцно-міцно закривають свої оченятка. Зоня вірила мамі, але саме сьогодні їй чомусь дуже-дуже захотілося зустрітися з Соньком-Дрімком і поговорити. Бо ще мама казала, що якщо дуже-дуже хотіти, то все збудеться.

І її бажання, здається, таки збувалися.

В темряві кімнати, яку зовсім трішечки розганяло місячне світло з-за віконця, дівчинка побачила ледь помітний зблиск світла і відчула як в кімнаті запахло квітками.

– Ой, а хто ти? – на дитячу долоньку приземлилася малесенька, як та лялька, що її подарували Зонечці на День Народження, фігурка.

– Хто я? – здивовано почулося у відповідь, – Я фея. Хіба ти не бачиш моїх крилець?

Дівчинка пильніше пригледілась до своєї гості, яка гордо стояла на долоньці, і справді розгледіла красиві золотисті напівпрозорі крильця.

– Бачу. Вони такі гарні. Як пелюсточки у квітки. І ти сама – як квітка.

– Але квітки не вміють літати, а я вмію, – хитро примружилася нічна гостя.

– Правда? А ти мені покажеш як літаєш?

– Покажу. Але ти мені спершу скажи: чому ти не спиш? – тоненький голосок феї раптом дуже різко став подібним до маминого. Таким голосом мама говорила з Зонею, коли та щось була нашкодила.

– Я... я хотіла Сонька-Дрімка побачити... – похнюпилася дівчинка.

– Але ж хіба ти не знаєш, що він приходить лише до сонних діток. І якщо ти не спиш, то не зможеш його побачити.

– Знаю. Але я все одно мушу з ним поговорити, – в дитячому голосочку звучали такі рішучість і впертість, що маленька фея мимоволі зацікавилася:

– А про що ж ти хочеш з ним поговорити? Мені теж цікаво було би почути, що такого важливого ти маєш до Сонька-Дрімка.

– То лише між нами, – Зоня знову набурмосилася. Вона і хотіла би розказати все феї, і, водночас, боялася, що якщо проговориться, то нічого потім з її затії не вийде.

Фея з розумінням посміхнулася. Ця маленька дівчинка чимось нагадувала їй її молодшого братика – щирістю, відкритістю і вмінням поставити собі ціль і йти до неї. Давно вже вона не бачила таких яскравих почуттів. І, мабуть, саме це і змусило фею захотіти допомогти дівчинці.

– Слухай, малеча, а ми ж не познайомилися з тобою досі. Мене звати Зірочка. А тебе як?

– А я Зоня. Мама мене кличе ще Зонечкою.

– Як гарно “донечка Зонечка”, – фея мрійливо посміхнулася, – я такого ще не чула.

– Мені всі так кажуть. В тебе теж гарне ім’я – Зірочка. Ти певне на небі живеш? Мама каже, що всі оті сліпучі маленькі цяточки на небі вночі то зірочки. Ти одна з них? І тому ти така маленька? Але чому ти пахнеш як квітка?

– Стільки питань і всі нараз, – розсміялася фея і покивала пальчиком, – ну, і з чого я маю почати?

– Розкажи про зірочки. Вони і справді такі як ти?

– Справді. Слухай, малеча, а хочеш я розкажу тобі казочку? Про те, звідки взялися феї?

– Хочу. Розкажи.

– Тоді вмощуйся у ліжечку позручніше, закривай оченятка і слухай. А потім ти мені розкажеш, що хотіла в Сонька-Дрімка, добре?

– Добре.

Зоня лягла назад у своє ліжечко і фея акуратно накрила дівчинку ковдрою, а сама примостилася на подушці.

– Так от. Колись дуже давно, ще коли Бог створював цей світ, він створив і ангелів. Ти певне знаєш цю історію?

– Знаю, мама розповідала.

– Це добре. Тоді я не буду тобі розповідати про ангелів. Хіба, як захочеш, то наступного разу.

– То ти ще прилетиш?

– Прилечу, не бійся. Ми ж тепер друзі.

Так от.

Ангелів було дуже багато і всі різні. У всіх були свої обов'язки і свої підопічні. У декого це були тваринки, у інших – квіти чи рослини.

А потім бог створив людей. і дав людям ангеликів, щоб вони їх охороняли. І в твоїх батьків і у тебе теж є такий ангелик-охоронець, що боронить від всього лихого.

З часом людей ставало все більше і більше і ангелики-охоронці вже не завжди могли встигнути за всім, що відбувалося з їх підопічними. Особливо важно було малим ангеликам-охоронцям діток. Ти ж знаєш, як ви, дітки, любите пустувати і бавитися. Іншим за вами годі встигнути.

Зоня згадала, як мама з татом просять її інколи трішки спинитися перепочити і кивнула голівкою, погоджуючись зі словами феї. Та посміхнулася і продовжила.

– Тоді вони прийшли до Бога і попросили “Боже, можеш нам дати поміч? Ми вже не встигаємо за всім встежити. І ми теж стомлюємося”. Послухав Бог ангеликів і дав їм поміч. Він покликав усіх тих ангелів, що відповідали за рослини і тих, хто відповідав за небо, і спитав: “Хто хоче допомогти ангеликам?”

Першими відгукнулися ангели-опікуни квіток і ангели-сторожі неба. Їх бог і призначив помічниками до ангеликів. І тепер вночі, коли ангелики і квіточки сплять, то ангели неба і квіток дивляться згори з неба в маленькі дірочки на діток, оберігаючи їх сон.

– То зірочки насправді дірочки в небі?

– Так. А я одна з тих ангелів, що дивляться крізь ті дірочки. Люди називають нас зірочками і феями. Бо ми інколи вночі приходимо до тих, хто не спить і розповідаємо їм казкові історії. А такі маленькі ми тому, що дірочки в небі маленькі. Та і квітки, які ми опікуємо теж маленькі. А ми подібні до них.

– Я ж казала, що ти подібна на квітку, – радісно посміхнулася дівчинка, ховаючи сонне позіхання.

– Казала. А ще ти обіцяла мені розповісти про що хотіла поговорити з Соньком-Дрімком. Давай, розкажуй, може я щось підкажу, пораджу.

– В мами завтра день народження і я хотіла попросити щоб їй приснився гарний-гарний кольоровий сон з квітками і сонечком. Бо вона каже, що так втомлюється на роботі, що не бачить снів. А то не правильно – не бачити снів. От я і хотіла попросити в Сонька-Дрімка, щоб той подарував один з моїх снів мамі.

– Ну тут я не лише підказати, але і допомогти можу. Відкрию тобі секрет. Сонько-Дрімко – мій молодший братик. І сьогодні в нього теж День народження.

Тому я сьогодні прийшла до тебе замість нього. Я подарую твоїй мамі гарний сон. Але не твій. Твої сни нехай залишаться тобі. У всіх ангеликів є в запасі корзинка з гарними снами. Там є сни і для діток і для дорослих. От з цієї корзинки я і виберу гарний сон для твоєї матері. А ти спи-засинай.

– А можна, мені присняться ангелики і феї? – вже крізь сон пробурмотіла Зоня

– Можна. Спи, Зонечко. Солодких тобі снів

– І тобі теж, Зірочко. Дякую тобі.

Відповіді феї дівчинка вже не почула. Вона спала і їй снилося велике-велике поле з різними квітками, де вона бігала і бавилася з малими ангеликами. А над квітками літали феї з золотистими напівпрозорими крильцями, подібними на пелюстки.

Автор: Марта Проць

Джерело: <http://kazka.in/fairytales/marta-prots/kazochka-pro-feyu.html>

Лазарос і дракони

ув собі чоботар на ім'я Лазарос. Якось біля нього зібралось багато мух. Лазарос розмахнувся і одним ударом убив сорок штук. Після цього зробив він собі меч, на якому написав: «Сорок душ одним ударом загубив», – та й помандрував у чужі краї. Ішов два дні, аж поки опинився біля криниці, де й уместився спати.

Недалеко від криниці жили дракони. Прийшов по воду дракон, глянув па Лазароса, і впав йому в вічі напис на мечі. Дракон подався додому і розказав про це своїм братам.

– Іди й попроси, – сказали дракони, – щоб він став нашим побратимом.

Дракон підійшов до Лазароса та й каже:

– Будь нашим побратимом!

– Згода, – відповів той.

Дракони щодня ходили по дрова й по воду. Прийшла й Лазаросова черга. Дракони дали йому величезний бурдюк, яким вони носили воду, і Лазарос ледве дотяг його до криниці.

Ждали дракони Лазароса. ждали, а потім їх охопив страх. Вирядили вони ще одного:

– Піди подивись, що там трапилось.

– Що це ти робиш, пане Лазарос? – спитав дракон, побачивши, що той окопує криницю.

– Не можу я щодня ходити по воду, – відповів Лазарос, – хочу за раз перенести криницю, щоб більше не ходити.

– Не роби цього, бо ми тоді помремо від спраги* Краще ми за тебе ходитимем по воду.

Прийшла черга іти Лазаросу по дрова. Ждали його дракони, а потім послали одного подивитися, що там трапилось.

– Що ти робиш, пане Лазарос? – спитав дракон, побачивши, що той обв’язує дерева вірьовкою.

– Хочу перенести весь ліс за один раз, щоб більше не ходити.

– Не треба, пане Лазарос, – каже дракон, – бо потім ми загинемо від холоду. Краще ми будемо ходити по дрова.

Узяв дракон одне дерево й пішов.

Та скоро дракони, боячись Лазароса, надумали погубити його. І домовились: коли Лазарос спатиме, кожен дракон ударить його сокирою. Почув це Лазарос і поклав увечері на своє місце колоду, накривши її накидкою.

Вночі кожен з драконів ударив по колоді. Вопи були певні, що розправилися з Лазаросом. Повкладалися дракони знову спати. А Лазарос викинув тріски від колоди надвір, а сам ліг на те місце і перед світанком застогнав.

Почули стогін дракони і питають:

– Що з тобою, Лазаросе?

– Блохи вночі кусали.

Перелякалися дракони, а па другий день питають:

– Лазаросе, у тебе, мабуть, жінка й діти є?

– Є, – відповів той.

– Ось тобі мішок золота – і йди собі додому. Мабуть, вони скучили за тобою?

– Гаразд; тільки пошліть кого-небудь зі мною. Чого це я мушу сам нести мішок?

По дорозі Лазарос каже драконові:

– Ти тут почекай, а я піду позв’язую своїх дітей, щоб вони тебе не з’їли.

Позв’язував Лазарос дітей трухлим мотуззям і наказав їм:

– Коли побачите дракона, рвіть на собі мотуззя й кричіть: «М’яса драконового хочемо!»

Тільки дракон наблизився, а діти й закричали:

– М’яса драконового хочемо!

Той кинувся навітки. По дорозі зустрів лисицю.

– Чого це ти такий переляканий? – спитала вона.

– Оце ледве врятувався від Лазаросових дітей. Мало мене не з’їли.

– І ти злякався дітей Лазароса? – здивувалася лисиця. – У нього було дві курки, одну я з’їла вчора, а другу зараз їду їсти. Якщо не віриш, ходімо зі мною, побачиш. Прив’язуйся до мого хвоста.

Прив’язався дракон до її хвоста і пішов слідом. Наблизились вони до хати Лазароса, а той якраз сидів з рушницею, боячись, що прийдуть дракони. Та коли він побачив лисицю, яка вела дракона, то вигукнув:

– Я ж тобі наказував, щоб ти привела не одного дракона, а всіх!

Почув це дракон, і його ніби вітром здуло. А лисиця, прив’язана до драконового хвоста, тут же сконала. Спекавшись драконів, Лазарос збудував собі нову хату і став жити-ноживати і горя не знати.

Автор: грецька народна казка

Джерело: <https://derevo-kazok.org/lazaros-i-drakoni-grecka-kazka.html>

Лісова пригода

дного теплого літнього ранку світило яскраве сонечко, шумів струмок, шелестіло листя. Інколи виглядали з кущів тваринки. Це був лісок, в якому все загадкове.

Іванко разом з братиком Миколкою пішли в ліс шукати гриби. Вони розглядали чудову природу, як навколо було все мов у казці.

Раптом хлопчики почули шелест. З-за дерев вийшов вовчик. Іванко і Миколка налякалися і побігли. Вовчик пішов за ними. І ось Іван зачепився за гілочку та впав. Його братик прибіг допомогти підвестися, але надійшов вовк і Миколка злякався за брата.

Насправді, вовчик поклав на рану лікарську рослину та взяв Іванка на плечі і поніс до села. У лікарні полікували ніженьку і здивувалися, що вовчик допоміг хлопчику.

Миколка і Іванко віддячили вовчику смачною їжею, і він побіг назад в ліс до свого життя.

Автор: Христя Гундяк

Джерело: <http://kazka.in/fairytales/hrystia-gundyak/lisova-prigoda.html>

Лапту і Джапту

дного ранку від лоскоту сонячного промінчика у джунглях прокинулася мавпочка, на ім'я Лапту.

Солодко потягнувшись, вона смикнула за хвіст сусідку Джапту, яка неподалік дрімала на гілці.

– Прокидайся, сонько, час снідати! – вигукнула бешкетниця й управно зістрибнула на землю.

Позіхаючи, Джапту неквапом сповзла з дерева й дорікнула:

– Сон корисний для здоров'я, а ти даремно розбудила.

– Годі скиглити, – перервала подругу Лапту. – Вчора бачила чудове місце, де росте багато бананів. Ходімо хутчіше.

Невгамовні мавпочки обожнювали ці плоди. Мабуть, десь прочитали, що завдяки фруктам можна стати спритним і вродливим.

За кілька хвилин хвостаті дісталися галявини. Між листям гойдалися величезні грона стиглих бананів. Голодні подруги зірвали кілька кетягів, умостились у затінку й понапихали повні щоки ласощів. Удосталь посмакувавши, вже збиралися повертатися додому, аж раптом схаменулися: хіба можна залишати фрукти напризволяще?

– А що як забрати плоди з собою? – запропонувала Джапту.

– Але не маємо торби, – почухала потилицю сусідка.

Кмітлива бешкетниця озирнулася довкола й помітила під кущем колючий, схожий на кулю предмет.

– Те що треба! – захоплено вигукнула розумниця й обережно, щоб не подряпатися, схопила знахідку.

Подруги нарвали плодів і нанизали їх на довгі голки.

– Запасів вистачить надовго, – раділи непосиди.

Аж раптом куля заворушилась, а між колючок з'явилися чотири крихітні лапки. Мавпочки з переляку сховалися в куцах і здалеку позирали, що ж буде далі. А голчастий клубочок підстрибнув, покрутився та зник у хащах, залишивши невгамовних подруг ні з чим.

Автор: індіанська народна казка

Джерело: <https://derevo-kazok.org/laptu-i-dzhaptu-indianska-kazka.html>